

Dosarul nr.3ra-921/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, I. Muruianu)

Î N C H E I E R E

03 noiembrie 2021

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Turlac Ghennadii împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 22 ianuarie 2020, Turlac Ghennadii a depus cererea de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr. 94/2019/52620 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei din 05 noiembrie 2019, declararea ilegală a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. T-2757/19 din 31 decembrie 2019, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea calcularea cuantumului pensiei a lui Turlac Ghennadii cu achitarea pensiei, începând cu 13 noiembrie 2009, în cuantum de 75% din solda lunară luându-se în considerare certificatul eliberat de către Direcția de Poliție mun. Chișinău cu nr.34/20-16893 din 02 decembrie 2019, majorările și indexările ce au avut loc.

În motivarea acțiunii a indicat că, a activat în organele afacerilor interne până la 13 noiembrie 2009, apoi a obținut calitatea de pensionar al Ministerului Afacerilor Interne, cu calculul vechimii în muncă de 20 ani calendaristici efectivi în serviciu.

În temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20.03.2018 i s-au efectuat recalculări în vechimea muncă, introducându-se avantajele pentru perioada activității în Batalionul Serviciului Pază și Escortă și Izolatorul de Detenție Provizorie, astfel vechimea în muncă fiindu-i stabilită la momentul ieșirii la pensie

de 38 ani, or, la ieșirea la pensie inițial cuantumul pensiei constituie 50 % din soldă, iar după calcul ar constitui 75%.

Cu actele menționate s-a adresat la Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica în vederea reclaculării pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje, însă actele nu i-au fost primite, iar din acest motiv a formulat cerere prealabilă, iar prin decizia din 05 noiembrie 2019 privind respingerea cererii și stabilirii pensiei nr. 94/2019/52620 a primit refuz în calcularea cuantumulului pensiei.

Relatează că, s-a adresat în modul stabilit către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica și satisfacerea cerințelor invocate, iar Casa Națională de Asigurări Sociale la 31 decembrie 2019 a respins cererea prealabilă.

Consideră decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale neîntemeiate și nefondate și pasibile de a fi declarate ilegale.

Prin hotărârea din 20 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ghennadii Turlac.

A fost anulată ca ilegală decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr.94/2019/52620 din 05 noiembrie 2019 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2757/20 din 31 decembrie 2019.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească lui Ghennadii Turlac pensie pentru vechime în muncă, cu achitarea pensiei începând cu data de 30 octombrie 2019, luând în considerare vechimea în muncă reflectată în certificatul nr. 34/20-16893 din 02 decembrie 2019 emis de DP Chișinău.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 12 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 20 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 38). Iar, la 24 februarie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 20 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea lui Turlac Ghennadii să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, la judecarea cauzei s-a constatat cu certitudine faptul că, urmare a recalculării vechimii în muncă cu avantaje a reclamantului prin confirmarea nr. 34/2016893 din 02 decembrie 2019, la 13 noiembrie 2019 vechimea în muncă cu avantaje a reclamantului Turlac Ghennadii a constituit 38 ani 06 luni și 13 zile, fiindu-i calculată vechimea în muncă, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cu înlesniri (1:2) pentru perioada de 09 septembrie 1991 – 13 noiembrie, când a activat în cadrul Batalionului Serviciului Escortă și Pază.

Instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond privind netemeinicia refuzului expus în decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica, or, lui Turlac Ghennadii i-a fost calculată greșit vechimea în muncă, fiindu-i calculată o lună vechime în muncă egală cu o lună de serviciu, dar conform prevederilor legale, vechimea în muncă pentru acest gen de funcții se calculează 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, fapt stipulat în art. 33 alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar (concedierea colaboratorului sistemului penitenciar) nr. 1036 din 17 decembrie 1996.

Instanța de apel a notat că, la 30 octombrie 2019, când Turlac Ghennadii a depus cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Botanica, dânsul întrunea toate condițiile stipulate la art. 13 lit. (b) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, însă Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Botanica neîntemeiat i-a refuzat stabilirea pensiei, interpretând eronat că pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile acestei norme se ia în calcul vechimea în muncă calendaristică (fără înlesniri).

Așadar, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiat argumentul primei instanțe precum că, autoritatea pârâtă prin refuzul său eronat a interpretat prevederile art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, or, starea de fapt stabilită de către instanța de judecată confirmă prezentarea la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica, de către reclamant, a actelor suplimentare care confirmă stagiul de cotizare.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, prima instanță, examinând cauza, a ajuns la o concluzie justă și întemeiată precum că Turlac Ghennadii a respectat condițiile de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu, iar decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.94/2019/52620 din 05 noiembrie 2019 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de soluționare a cererii prealabile nr. T-2757/19 din 31 decembrie 2019 sunt ilegale și arbitrare. De asemenea, Colegiul a apreciat ca neîntemeiat argumentul apelantei precum că, confirmarea nr. 34/20-16893 din 02 decembrie 2019, emisă de Direcția de Poliție mun. Chișinău, nu ar avea valoare juridică, și că ar fi nulă în partea în care vechimea în muncă a reclamantului a fost calculate cu înlesniri, care nu poate fi reținut, or, nu a fost prezentat nici o hotărâre judecătorească prin care certificatul menționat ar fi fost anulat de instanță. Iar referitor la ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, a notat instanța de apel că este un act administrativ valabil, produce efectele juridice de rigoare, care urmează a fi aplicate corespunzător. Simplul dezacord al apelantei cu ordinul menționat, atât timp cât acesta nu a fost anulat, nu reprezintă un temei pentru nerecunoașterea efectelor acestuia.

La 07 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, iar la 26 august 2021, prin intermediul poștei electronice, a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate, cu emiterea unei decizii noi.

În motivarea recursului, recurentul și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Recurentul a relatat că, examinând dosarul de pensionare a intimatului, cât și actele prezentate, prin răspunsul nr. T-2757/19 din 31.12.2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat, că nu există temeii pentru recalcularea vechimii în serviciu cu avantaj, adică includerea tuturor perioadelor de activitate cadrul Batalionului serviciului escortă și pază al Comisariatului general de poliție al mun. Chișinău.

Recurentul a menționat că, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contravine prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate. Astfel, recurentul a precizat că, prevederile actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autorităților publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

În opinia recurentului, ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de Ministerul Afacerilor Interne, în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Or, Hotărârea Guvernului enunțată, nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

Prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Potrivit recurnetului, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum

este indicat în ordinul emis de Ministerului Afacerilor Interne. Astfel, deduce că activitatea intimatului din perioadele enumerate, nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 02 iunie 2021, decizia motivată fiind recepționată de către recurent la 02 august 2021 (f.d. 101).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 07 iunie 2021, iar la 26 august 2021 motivarea recursului, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 10 septembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia cererii de recurs, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat.

La 19 septembrie 2021, Ghennadii Turlac, reprezentant de avocatul Vladimir Kovali a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând casarea parțială a deciziei din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău în partea sintagmei „începând cu data de 30 octombrie 2019” și adoptarea unei decizii noi în această parte prin care se va obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească lui Ghennadii Turlac pensie pentru vechime în muncă, cu achitarea pensiei începând cu data de 13 noiembrie 2009, luând în considerare vechimea în muncă reflectată în Certificatul nr. 34/20-16893 din 02 decembrie 2019 emis de Direcția de Poliție Chișinău.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevalidativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție conchide că recursul depus Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Nina Vascan

Victor Burduh